

Сисоєва Лариса Юріївна,
аспірантка ДВНЗ “Українська Академія банківської справи
Національного банку України”

Напрямки взаємодії банків та інститутів спільного інвестування

Протягом останніх років на інвестиційному ринку України збільшилась кількість посередників небанківського типу, особливе місце серед яких займають інститути спільного інвестування (ІСІ). При здійсненні інвестиційної діяльності ІСІ не тільки конкурують з іншими посередниками щодо залучення вільних грошових коштів, а й плідно взаємодіють. Як відомо, в Україні найбільш потужним учасником інвестиційного ринку є банківські установи, тому дослідження проблем та перспектив співпраці банків та інвестиційних фондів сьогодні набуває особливої актуальності.

Основним завданням ІСІ є об'єднання грошових ресурсів великої кількості інвесторів для подальшого їх інвестування в цінні папери, валюту, об'єкти нерухомості тощо. Конкуруючи з банківськими установами з приводу залучення грошових ресурсів, ІСІ пропонують своїм клієнтам більшу доходність, ніж ті можуть отримати за банківськими депозитами. Саме різниця в ставках за дольовими інструментами ІСІ і банківськими депозитами є головним фактором притоку коштів до інвестиційних фондів. В той же час, ступінь ризику у спільному інвестуванні є більшою, ніж в банках, що пов'язано, по-перше, з ризикованістю ринку акцій щодо можливості різких коливань; по-друге, - з відсутністю аналога Фонду гарантування внесків фізичних осіб, що страхує до 50 тисяч гривень з депозитних рахунків в випадку банкрутства банку; а по-третє, з недостатнім професіоналізмом фахівців окремих компаній з управління активами (КУА) ІСІ.

На сьогоднішній день ІСІ не є альтернативою банківському ринку, а скоріш - його доповненням. Сьогодні практично всі банки вводять в свою структуру КУА ІСІ, що дає їм можливість, з одного боку, розширити

асортимент банківських послуг, з іншого - не допустити відтоку грошових ресурсів клієнтів на користь інвестиційних фондів.

На сучасному етапі розвитку взаємодії банків з інвестиційними фондами можна говорити, що КУА ІСІ банківських груп мають ряд конкурентних переваг, а саме:

- широка розвиненість банківської мережі по всій території України;
- достатня довіра до банків з боку масового інвестора, тобто населення.

Саме тому можна дійти висновку, що вірогідність того, що потенційні клієнти віддадуть перевагу саме банківським КУА є вищою, ніж у КУА інвестиційних компаній. Пропонуючи інвестиційні послуги, банки розширюють коло своїх клієнтів, для яких співробітництво з банком означає можливість комплексного обслуговування, починаючи з відкриття рахунку в цінних паперах, перерахунку коштів і закінчуючи операціями купівлі-продажу цінних паперів. Таким чином, в рамках взаємодії ІСІ з банками потенційні клієнти отримують весь комплекс послуг в одному місці.

Європейський досвід підтверджує високу роль банків як КУА інститутів спільного інвестування. Наприклад, найбільший банк Німеччини, Deutsche Bank Group, реалізуючи спільну інвестиційну стратегію за участю декількох інститутів спільного інвестування через групу КУА, пропонує широку коло банківських послуг і задовольняє весь спектр попиту з боку масового інвестора.

На сучасному етапі банківські установи України є потужнішими, ніж інвестиційні фонди. Недостатній розвиток ринку цінних паперів не дає можливості для повноцінного автономного існування інвестиційних фондів, тому ІСІ зацікавлені в формуванні спільних стратегій щодо залучення інвестиційних ресурсів шляхом створення афільованих з банками КУА. Взаємодія інвестиційних компаній з банками є взаємовигідним процесом, який дозволяє ефективно мобілізувати та використовувати інвестиційні ресурси.